

DOI: 10.15276/ETR.06.2022.3
DOI: 10.5281/zenodo.7620859
UDC: 347.97/.99
JEL: K4, K41, O30

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

THE USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN ORDER TO INCREASE THE EFFECTIVENESS OF THE FUNCTIONING OF THE JUDICIAL SYSTEM OF UKRAINE

Hanna O. Hratsiotova, PhD in Economics
Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
ORCID: 0000-0002-8594-489X
Email: savhenko965@gmail.com

Anna V. Stepanova
Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
ORCID: 0000-0001-6528-230X
Email: anetiest@gmail.com

Received 10.11.2022

Граціотова Г.О., Степанова А.В. Використання інноваційних технологій з метою підвищення ефективності функціонування судової системи України. Оглядова стаття.

Тенденції у сфері інноваційних технологій та їх використання у судовій гілці влади змушують Україну пристосовуватися до них. Пандемія COVID-19 надала розуміння, що існуюча система недосконала та не може задовільнити потреб у судовій діяльності у випадку надзвичайних умов. Саме тому важливого значення набуває питання вдосконалення існуючої системи, її модернізації та цифровізації. У цій статті розглянуто основні засади інноваційної діяльності у судовій сфері, досліджено електронні системи, які вже були впроваджені в Україні, зокрема такі як програма «електронного правосуддя». Розглянуто рекомендації Ради Європи стосовно організації процесів електронного правосуддя та визначено напрямки вдосконалення електронного правосуддя в Україні.

Ключові слова: електронне правосуддя, інноваційні технології, судова влада, стратегія розвитку, принципи електронного судочинства

Hratsiotova H.O., Stepanova A.V. The Use of Innovative Technologies in Order to Increase the Effectiveness of the Functioning of the Judicial System of Ukraine. Review article.

Trends in the field of innovative technologies and their use in the judicial branch of government force Ukraine to adapt to them. The COVID-19 pandemic has made it clear that the existing system is imperfect and cannot meet the needs of judicial activity in case of emergency conditions. That is why the issue of improving the existing system, its modernization and digitalization is becoming important. This article examines the main principles of innovative activity in the judicial sphere, examines electronic systems that have already been implemented in Ukraine, in particular such as the "electronic justice" program. The recommendations of the Council of Europe regarding the organization of electronic justice processes were considered, and directions for improving electronic justice in Ukraine were determined.

Keywords: electronic justice, innovative technologies, judiciary, development strategy, principles of electronic justice.

Сучасні світові тенденції у сфері використання інноваційних технологій протягом останнього десятиліття міцно укоренилися у різних галузях, сферах та видах діяльності як держави, так і суспільства загалом. Це обумовлено перш за все необхідністю вдосконалення та спрощення реалізації різних загальнодержавних процесів. Судова система України не є виключенням зі сфер, яких вже торкнулося впровадження інноваційних технологій, але на сьогоднішній день вплив на процеси судочинства не є значним. В Україні потреба впровадження інноваційних технологій в судову систему особливо гостро постала наприкінці 2019 – на початку 2020 років, коли вся територія держави була охоплена пандемією COVID-19. Саме в цей період стало зрозуміло, що судова система України на її теперішньому рівні функціонування не має достатнього забезпечення для реалізації своїх повноважень в надзвичайних умовах.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Все частіше серед вітчизняних науковців постають питання щодо використання інноваційних технологій у судовій системі задля спрощення виконання її функцій, створення стабільного підґрунтя у надзвичайних ситуаціях та зменшення навантаження на судові установи різних рівнів та інші державні органи, що перетинаються з ними під час виконання своїх функцій, завдань та обов'язків. Зокрема цими питаннями займалися такі вчені як О.В. Бринцев [1], С.С. Рубцов [2], О.В. Шамрай [3], О.С. Рєпіна [4], О.О. Барназюк [5] та інші.

Мета статті. При написанні даної статті автори ставлять перед собою за основну мету

створення розуміння необхідності впровадження інноваційних технологій в судову систему задля вдосконалення судової діяльності. Окрім того однією з цілей даної статті є визначення основних завдань у сфері електронного судочинства на найближчі роки та надання аргументації ефективності сучасних технологій у судотворчих процесах.

Викладення основного матеріалу дослідження

Поняття інноваційних технологій у своєму сучасному розумінні є відносно новим. Зазвичай під інноваційними технологіями розуміють процес оновлення або модернізації певної сфери суспільного життя завдяки впровадженню сучасних технологій, оновлених видів послуг або товарів. Під інновацією варто розуміти

зародження нової ідеї, яка спрямована на істотне вдосконалення тієї чи іншої галузі.

Передумовою масового переходу різних державних установ у електронний режим є стрімкий розвиток технологій. Ще наприкінці ХХ століття технології застосовувалися у вузьких напрямках державно-управлінської діяльності, зокрема для внутрішніх потреб державних організацій. Поширення Інтернету на початку ХХІ століття стало певним поштовхом для переходу від внутрішнього до зовнішнього використання. Незважаючи на те, що вплив на законодавчу та виконавчу гілки влади наразі є більш помітним, судова гілка влади також зазнала суттєвих змін (рис. 1).

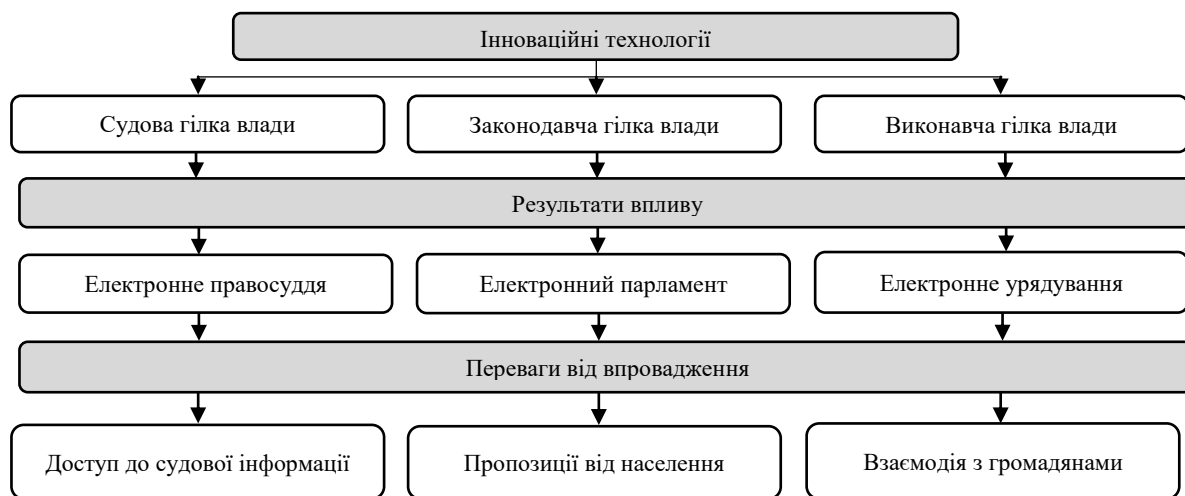

Рисунок 1. Засади державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні

Джерело: складено авторами за матеріалами [1]

Система, яка отримала назву «електронне правосуддя» діє в Україні з 2018 року. За цей час вона накопичила 43 тис. постійних користувачів, основною метою яких є передача різноманітних юридичних актів, довідок та інших документів дистанційно, в електронному форматі. Офіційно програма електронного правосуддя до 2020 року працювала у тестовому режимі, і лише пізніше була введена в повноцінну експлуатацію [6].

На сьогодні в світі не існує жодної країни, яка б повністю перевела судову діяльність в електронний формат. Наразі більшість проявів електронного правосуддя в світі представлена виключно використанням юридичної інформації судових установ на спеціально створених для цього державних сайтах. Тому судження про те, що електронне правосуддя – це система, базисом якої є штучний інтелект є помилковою.

Перелік переваг електронного правосуддя є досить обширним, але до основних з них можна віднести наступні:

— відслідковування стану розгляду відправлених документів у судовій установі, а також його подальшого руху;

— можливість здійснення електронних платежів та необхідних судових зборів з власного електронного кабінету;

— отримання інформації щодо вхідних документів, що стосуються певної справи;

— можливість отримання судових рішень, довідок, викликів та судових повісток через електронний кабінет;

— дистанційне інформування про електронні документи, які здійснюють вплив на розгляд певної справи.

Програма електронного правосуддя закріплена й на законодавчому рівні – наприклад, у Законі України «Про судоустрій і статус суддів». Відповідно до цього нормативно-правового акту, на державну судову адміністрацію України покладається завдання щодо забезпечення впровадження електронного правосуддя задля спрощення питань, пов'язаних з передачею документів між органами судової влади, органами державної влади та організаціями, що їм підпорядковуються [7].

Незважаючи на те, що система електронного правосуддя має юридичне закріплення, на

сьогодення й досі залишається невирішеним питання щодо створення окремого нормативно-правового акту, який мав би на меті закріплення основних положень про функціонування електронного суду та чітко регламентував би всі спірні питання.

Думки щодо впровадження інноваційних технологій, які в той час називалися «новітніми»,

розповсюдилися ще в 2001 році, коли Рада Європи оприлюднила документ-рекомендацію, що мав назву «Щодо надання громадянам судових та інших юридичних послуг з використанням новітніх технологій». Цей документ містив поради щодо розвитку судочинства в електронній сфері, які були звернені до країн-членів (рис. 2).

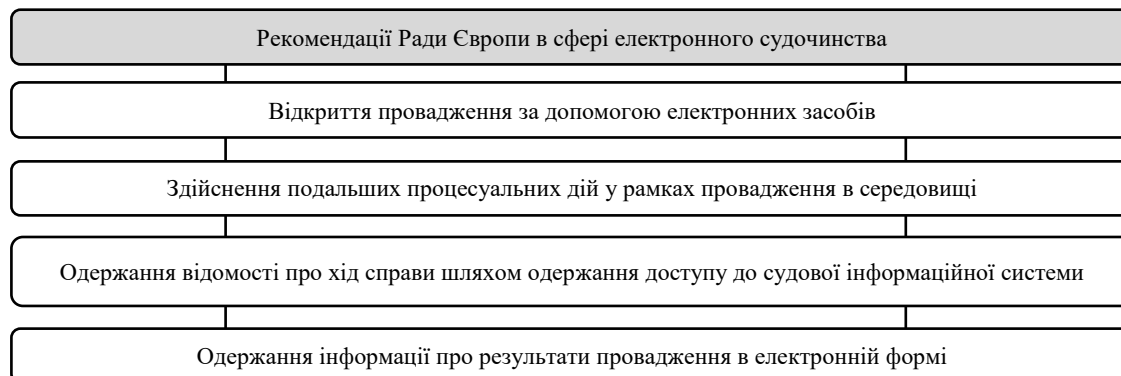

Рисунок 2. Рекомендації Ради Європи щодо надання громадянам судових та інших юридичних послуг з використанням новітніх технологій

Джерело: складено авторами за матеріалами [8]

В Україні у відповідь на надані Радою Європи рекомендації було створено судову систему, яка у свою чергу складається з менших підсистем, призначених для вирішення управлінсько-організаційних проблем, що виникають як у внутрішній системі судів, так і у взаємозв'язках судових установ з іншими органами державної влади та суспільством.

Фактичний перший поштовх для розвитку інноваційних технологій у судовій гілці влади в Україні дав нормативно-правовий акт 2012 року, який вперше офіційно регламентував можливість передачі судових документів із застосуванням мережі Інтернет. Наразі розвиток електронного правосуддя базується на Стратегії розвитку системи правосуддя на 2021-2023 роки, яка була приведена в дію Указом Президента України [9, 10].

Згідно до вище зазначеного Указу Президента України від червня 2021 року незалежне правосуддя є основним чинником демократично розвинутого суспільства та правової держави, якою є Україна. В документі зазначено, що лише шляхом вирішення юридичних спорів на засадах судової справедливості, на засадах принципу верховенства права, держава може називати себе демократичною [10]. Це обумовлює необхідність своєчасного реформування та вдосконалення судової гілки влади шляхом впровадження інноваційних технологій до цієї сфери. Метою Стратегії є визначення напрямків розвитку та функціонування судової влади в Україні, включаючи до цих напрямків впровадження різноманітних міжнародних стандартів.

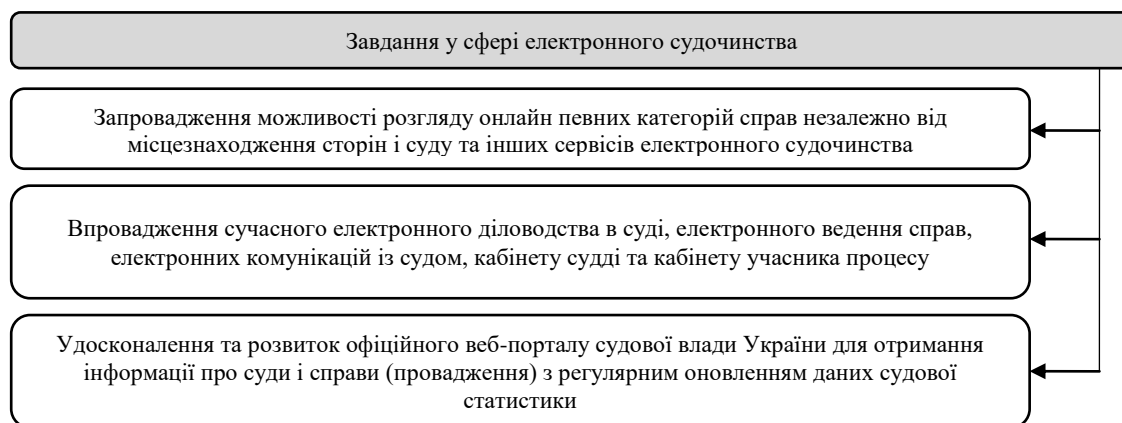

Рисунок 3. Завдання у сфері електронного судочинства

Джерело: складено авторами за матеріалами [3]

У стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки міститься певний перелік визначених завдань, що покладаються на Державну судову адміністрацію та інші органи державної влади, до повноважень яких входить реформування судової системи (рис. 3).

Таким чином, на сьогодні електронний суд, або електронне правосуддя, є одним з проявів впровадження інноваційних технологій у судову діяльність, представлений комп'ютерною програмою, яка створює засади для обміну юридично-правовими документами під час здійснення діяльності, пов'язаної з судовою гілкою влади.

У 2018 році програма, яка наразі відома всім як «електронне правосуддя», на офіційному рівні отримала назву «Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система», скорочено – ЄСІТС. Першими містами, які відчули вплив впровадження інноваційних технологій у судовій гілці влади стали такі обласні центри як Київ, Вінниця, Одеса та місто Краматорськ, що в Донецькій області.

Наразі ця система потребує вдосконалення, оскільки й досі працює в односторонньому

порядку, а за міжнародними стандартами, зокрема стандартами Європейського Союзу, на країн-членів якого спирається Україна, взаємодія між судовими установами та членами юридичних процесів (громадянами) повинна здійснюватися у двосторонньому порядку.

Таким чином, на сьогодні стан електронного правосуддя, яке наразі є найвідомішою інноваційною технологією, що була впроваджена в судову гілку влади в Україні, не є цілком задовільним та потребує подальших змін, які перш за все передбачатимуть створення для громадян можливостей зворотного зв'язку за допомогою сайту Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

Важливим питанням впровадження і інноваційного реформування модерних засобів судочинства, таких як переведення традиційних судових операцій у електронний режим, є принципи, на основі яких електронне правосуддя має здійснюватися. У таблиці 1 авторами запропоновано власну систему принципів електронного судочинства за відсутності офіційно затвердженого переліку засад діяльності онлайн-правосуддя.

Таблиця 1. Характеристика принципів функціонування електронного судочинства

Назва принципу	Характеристика принципу
1. Принцип верховенства права	Принцип верховенства права полягає у наступному твердженні: ніщо та ніхто не може бути вищим за закон. Даний принцип передбачає неоспорювану рівність громадян перед чинним законодавством та неможливість винесення покарання особі, яка не визнана винною згідно до законодавчих норм
2. Принцип конфіденційності	Принцип конфіденційності передбачає збереження судової таємниці та інформації, яка не має бути розповсюджена третіми особами, представленими у вигляді журналістів, громадських діячів або представників тощо
3. Принцип цілісності документів	Принцип цілісності документів полягає у забезпеченні судовою установою надходження правових документів у початковому вигляді, в якому він був надісланий відправником та заперечує можливість підробки документів, що потрапляють до суду в електронному форматі
4. Принцип незалежності судових установ	Принцип незалежності судових установ передбачає, що жодна особа, що здійснює правосуддя в електронному або традиційному форматі не може зазнавати будь-якого незаконного впливу на свою діяльність з боку третіх осіб
5. Принцип відкритого судочинства	Принцип відкритого судочинства передбачає здійснення діяльності судів на засадах своєчасного повідомлення учасників судового процесу про будь-які зміни та надання їм необхідної інформації у проміжки часу, встановлені чинним законодавством
6. Принцип гласності судових процесів	Принцип гласності судових процесів передбачає відкритий розгляд судових справ, якщо інше не передбачено законом. Він проявляється у поширенні загальнодоступної інформації на просторах Інтернету, у ЗМІ, соцмережах тощо
7. Принцип оперативності	Принцип оперативності полягає у розгляді судових справ без затримок, у порядку та строках, визначених законом. Швидкість вирішення справи має відповідати крайнім встановленим термінам

Джерело: власна розробка авторів

Таким чином, враховуючи наведену у таблиці 1 сукупність принципів здійснення електронного правосуддя, можна стверджувати, що програма «електронного суду», як одна із засобів інноваційних технологій, застосовуваних в Україні, має керуватися у своїй діяльності певним законом, принципам та ustalеним нормам. Лише завдяки цьому можна досягнути прозорості, справедливої та незалежної діяльності судової гілки влади в інноваційно-електронному аспекті.

Важливим питанням залишається взаємодія Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної

системи, вже запровадженої в Україні, та судів онлайн-формату, що будуть запроваджені у майбутньому, але на сьогодні воно й досі залишається відкритим.

Використання інноваційних технологій у судовій системі України не обмежується лише запровадженням Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Як вже зазначалося раніше, 2019-2022 роки стали показовими для української держави та надали змогу зрозуміти необхідність реформування судової гілки влади

зادля уможливлення її функціонування за будь-яких надзвичайних ситуацій.

Таким чином, наприкінці 2019 року гостро постало питання проведення планових засідань суддів певної судової установи, різних судових установ одного рівня або зустрічей різнорівневих інстанцій. Пандемія COVID-19 стала чинником, що унеможливив проведення регулярних засідань з метою запобігання розповсюдженню інфекції. Робота судів, як і переважної більшості органів державної влади, була переведена у дистанційний формат діяльності та функціонування.

Це стало поштовхом для пошуку альтернативи наочним зустрічам у будівлях для подальшої дієздатності судів у надзвичайних умовах. Так само як і діяльність більшості навчальних закладів всіх рівнів, органів державної влади та місцевого самоврядування, діяльність органів судової системи продовжила своє існування у форматі відео-зустрічей, з винятками виключно для невідкладних засідань важливого характеру. Це сталося з ініціативи Верховного Суду України,

який почав пошук способів, методів та прийомів, які раніше не запроваджувались в органах судової влади (рис. 4).

Таким чином можна помітити, що впровадження різних застосунків для створення безперервної діяльності органів судочинства має великі переваги над традиційними зібраннями. Але при цьому не варто втрачати з уваги суттєвий недолік відеоконференцій в професійній діяльності, представлений час від часу виникаючими технічними негараздами, такими як проведення позапланових робіт з налагодження зв'язку оператором, вимкнення світла, природні чинники, що впливають на якість зв'язку тощо.

Інноваційні технології знаходять своє місце і у питаннях вдосконалення професійних навичок осіб, задіяних в процесі судочинства (переважно суддів). Ця практика для України є досить поширеною наразі, але ще близько 10 років назад заходи з підвищення кваліфікації проводилися здебільшого наочно.

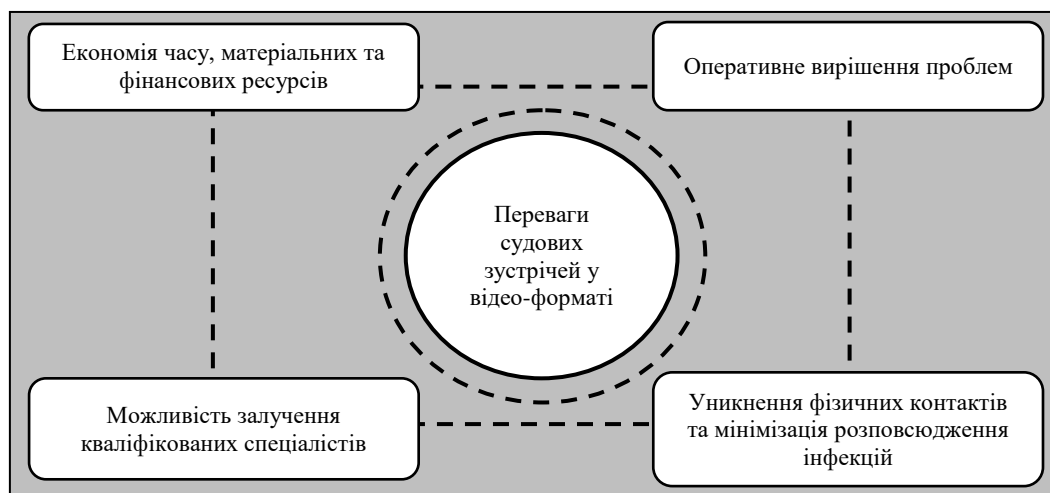

Рисунок 4. Переваги судових зустрічей у відео-форматі

Джерело: власна розробка авторів

Наразі переважна більшість судів надає своїм працівникам можливість вдосконалювати свої навички за допомогою проходження різноманітних вебінарів, курсів та інших онлайн-заходів у цій сфері. Менш поширеними ніж вебінари у форматі відеоконференцій, але все ж такі застосовуваними є окремі онлайн-майданчики, створювані певними організаціями для надання безоплатних або оплатних освітніх послуг для спеціалістів різних галузей, в тому числі суддів та інших фахівців судової гілки влади.

За статистичними даними Верховного Суду України, у 2020 році судовими установами було реалізовано більш ніж 200 заходів у онлайн-форматі, а загальна кількість залучених осіб склала близько 100 тисяч. Це надає змогу стверджувати, що використання інноваційних технологій, представлених застосунками для відеоконференцій, є позитивним чинником розвитку правосуддя в електронному аспекті [10, 11].

Значний вплив інноваційні технології здійснюють на медіавідкритість судових установ в Україні. З появою соціальних мереж поширеною практикою як в Україні, так і за кордоном стало створення окремих офіційних сторінок органів судової влади. Спочатку ці нововведення торкнулися лише державних органів влади, дещо пізніше – органів місцевого самоврядування. Органи судової влади були останніми, що зазнали медійних нововведень.

Створення сторінок різних судів в соціальних мережах перш за все спрямовано на оприлюднення важливої інформації для відвідувачів та працівників певної установи. Сучасні тенденції призвели до того, що Інтернет щороку посідає перші місця у списках найвикористовуваних джерел інформації. Зазвичай для пошуку певної інформації люди перш за все звертаються до пошукових систем, тому створення судами сторінок у соціальних

мережах – це не примха, а необхідність сучасності.

Наявність судів в соціальних мережах також сприяє підвищенню ступеню довіри з боку населення, поширює діяльність принципу гласності та відкритості, сприяє проведенню різноманітних заходів в онлайн-форматі. Останній аналіз соціальної активності закладів судової системи був проведений у 2019 році представництвом Фонду імені Фрідріха Еберта в Україні з метою визначення ступеню залученості судових установ до ведення сторінок в мережі Інтернет та їх популяризації. Його результати приведені у таблиці 2.

Таким чином, аналізуючи дані, наведені у таблиці 2, можна зробити висновок про те, що суди в Україні є доволі активними користувачами

соціальних мереж. Найпопулярнішою мережею станом на сьогодні є Facebook, у якому зареєстровано 72% від всіх судових установ України. Другою за популярністю у судовій системі є відео-платформа YouTube, яка налічує 8% від загальної кількості судів.

Але при цьому варто зазначити, що не зважаючи на поширення соціальних мереж як одного із заходів впровадження інноваційних технологій до судової системи, майже третина від всієї кількості судових інстанцій, а саме – 27%, не зареєстровані у жодній соціальній мережі. Здебільшого цей відсоток складається з місцевих судів невеликих населених пунктів, у яких процес впровадження інноваційних технологій є дещо повільніше.

Таблиця 2. Результати дослідження сторінок судових установ у найпоширеніших соціальних мережах

Соціальна мережа	Види судів							
	Вищий антикорупційний суд		Суди апеляційної ланки		Місцеві суди		Загалом	
Кількість в Україні	1		30		186		217	
Facebook	1	100%	29	97%	127	68%	157	72%
YouTube	1	100%	8	27%	8	4%	17	8%
Instagram	0	0%	3	10%	7	4%	10	5%
Twitter	0	0%	1	3%	3	1,6%	4	0,5%
Tumblr	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Telegram	1	100%	4	13%	1	0,5%	6	3%
Не присутні в жодній з мереж	0	0%	0	0%	59	32%	59	27%

Джерело: складено авторами за матеріалами [10, 11]

Підсумовуючи вище викладений матеріал, можна із впевненістю стверджувати, що використання інноваційних технологій в Україні є кроком вперед у питанні розвитку судочинства. На сьогоднішній день Україна вже неодноразово робила спроби запровадити різноманітні електронні системи, які б мали сприяти підвищенню ефективності судової системи в Україні. Всі ці зміни були зафіксовано у нормативно-правовій базі, яка й досі потребує певних змін для досконалого законодавчого забезпечення електронного правосуддя у державі.

Такі негативні фактори, як розповсюдження пандемії COVID-19 та військові дії на території України стали подіями, що дали черговий поштовх для розвитку електронного судочинства задля забезпечення діяльності судової гілки влади у будь-яких надзвичайних ситуаціях. Перш за все ці чинники вплинули на поширення тенденцій на використання застосунків для відеоконференцій, що на сьогодні значно економлять час, матеріальні та фінансові ресурси судових установ, а також сприяють оперативному вирішенню виникаючих у цій сфері проблем.

Але при цьому використання інноваційних технологій у більшості випадків потребує значних витрат на впровадження та подальшу нормалізацію роботи. Як показує досвід, здобутий за допомогою впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи України, будь-які нововведення потребують

постійного доопрацювання та оновлення, і лише у такому випадку електронне судочинство матиме можливість відповідати потребам громадян та держави.

Окрім того сучасні реалії потребують створення єдиної системи принципів та стандартів електронного судочинства, на базисі яких у подальшому мають упроваджуватися новітні технології до судової системи. Ці принципи мають бути закріплені на законодавчому рівні та розповсюджуватися на всю судову гілку влади для її функціонування в ногу із часом.

Висновки

Процес підвищення ефективності діяльності органів судової ланки держави у кожній країні є досить тривалим та затратним, але від цього не менш необхідним. Станом на сьогоднішній день спостерігаються численні зміни, зокрема ті, що стосуються постійного вдосконалення інноваційних технологій, які можуть приносити користь як судовій системі держави, так і державі загалом. Користь від їх використання обумовлюється перш за все необхідністю вдосконалення та спрощення реалізації різних судових процесів.

Згідно до результатів дослідження, активізації процесу впровадження інноваційних технологій у судову систему України за останні декілька років сприяло багато чинників, таких як пандемія COVID-19, військові дії, тощо. Зокрема важливим

кроком вперед у сфері інноваційних технологій є впровадження електронного суду, що має вигляд комп'ютерної програми, яка створює засади для обміну юридично-правовими документами під час здійснення судової діяльності.

У процесі оцінки звітів Верховного Суду України існують позитивні тенденції у сфері використання застосунків для проведення відео-конференцій. Так, у 2020 році судовими установами було реалізовано більш ніж 200 заходів у онлайн-форматі, а загальна кількість

залучених осіб склала близько 100 тисяч. Це є чинником, що свідчить про підвищення інтересу громадян до судових процесів.

В якості одного з важливих завдань для майбутнього розвитку електронного правосуддя можна назвати залучення органів судової гілки влади України до створення власних сторінок у різноманітних соціальних мережах. Доцільно припустити, що це сприятиме відкриттю можливостей для реалізації принципу гласності за допомогою різноманітних онлайн-майданчиків.

Abstract

Modern global trends in the use of innovative technologies during the last decade have taken root in various industries, spheres and activities of both the state and society in general. This is primarily due to the need to improve and simplify the implementation of various national processes. The judicial system of Ukraine is not an exception to the spheres that have already been affected by the introduction of innovative technologies, but at present, the impact of innovation on judicial processes is not significant.

The system called "electronic justice" has been operating in Ukraine since 2018. During this time, it has accumulated 43 thousand regular users, whose main purpose is to transfer various legal acts, certificates and other documents remotely, in electronic format. Officially, the electronic justice program worked in test mode until 2020, and was put into full operation only later.

The actual first impetus for the development of innovative technologies in the judicial branch of government in Ukraine was given by the normative legal act of 2012, which for the first time officially regulated the possibility of transferring court documents using the Internet. Currently, the development of electronic justice is based on the Justice System Development Strategy for 2021-2023, which was put into effect by the Decree of the President of Ukraine. Currently, the state of electronic justice, which is currently the most famous innovative technology that has been introduced into the judicial branch of government in Ukraine, is not entirely satisfactory and requires further changes, which will first of all involve the creation of feedback opportunities for citizens using the website of the Unified Judicial information and telecommunication system.

An important issue in the implementation and innovative reformation of modern means of justice, such as the transfer of traditional court operations to electronic mode, are the principles on the basis of which electronic justice should be carried out.

According to the results of the study, many factors, such as the COVID-19 pandemic, military actions, etc., contributed to the intensification of the process of introducing innovative technologies into the judicial system of Ukraine over the past few years. In particular, an important step forward in the field of innovative technologies is the introduction of an electronic court, which has the form of a computer program that creates the basis for the exchange of legal documents during judicial activity.

Список літератури:

1. Бринцев О.В. Процесуальна революція – єдиний шлях електронного судочинства» [Електронний ресурс] // Безпекове інноваційне суспільство: взаємодія у сфері правової освіти та правового виховання: матеріали міжнар. Інтернет-конф., 25 трав. 2016 р. / Нац. Юрид. Ун-т імені Ярослава Мудрого, НДІ прав. Забезп. Інновац. Розвитку Нац. Акад. прав. Наук України, Наук. Б-ка. – Харків, 2016. – С. 24-26. – Режим доступу: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/10858>.
2. Рубцов С.С. Інноваційні технології в механізмі забезпечення транспарентності судової влади / С.С. Рубцов // Право та інноваційне суспільство. – 2016. – № 1 (6). – С. 107-112.
3. Шамрай О.В. Електронний суд в українському судочинстві: нормативне врегулювання та перші практичні здобутки [Електронний ресурс] / О.В. Шамрай // Університетські наукові записки. – 2014. – № 3. – С. 174-184. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2014_3_26.
4. Репіна О.С. Використання судовою системою інноваційних технологій у комунікативній практиці під час пандемії COVID-19 / О.С. Репіна // Питання боротьби зі злочинністю. – 2021. – №42. – С. 84-91.
5. Барназюк О.О. Поняття та особливості електронного судочинства в Україні / О.О. Барназюк // Адміністративне право і адміністративний процес, інформаційне право. – 2019. – № 3. – С. 15-20.
6. Інноваційні ідеї та креативні проєкти в цифровій екосистемі: зб. доп. 88-ї наукової студентської конференції, 12-18 травня 2021 р. – Київ, КНЕУ, 2021. – С. 233-234.
7. Про судоустрій і статус суддів: Закон України № 2461-IX від 27.07.2022 [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – Оф. вид. від 2016, № 31, ст. 545, станом на 31.10.2022. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.

8. Щодо надання громадянам судових та інших юридичних послуг з використанням новітніх технологій: Рекомендація Rec (2001) 3 КМ РЄ державам-членам. – Режим доступу: <https://griml.com/WecwA>.
9. Калараш А. Електронний суд: актуальні проблеми, шляхи їх вирішення та перспективи реформування [Електронний ресурс] / А. Калараш // Судово-юридична газета. – 2021. – Режим доступу: <https://griml.com/ff4bo>.
10. Про Стратегію розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки: Указ Президента України № 231/2021 від 11.06.2022 // Президент України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text>.
11. Чернишук П. Медіавідкритість судів України / П. Чернишук // Юридична газета. – 2020. – Режим доступу: <https://yur-gazeta.com/golovna/72-sudiv-ukrayini-viddayut-perevagu-facebook.html>.
12. Медіавідкритість судів України: результати всеукраїнського опитування працівників і працівниць судів України, 2019 рік / Валерія Рибак, Назарій Боярський / ГО «Вектор прав людини», Представництво Фонду імені Фрідріха Еберта в Україні. – Київ, 2019 р. – 160 с.

References:

1. Bryntsev, O.V. (2016). Procedural revolution is the only way of electronic justice. *Bezpekovе innovatsiynе suspilstvo: vzyemodiya u sferi pravovoyi osvity ta pravovoho vykhovannya: materialy mizhnar. Internet-konf. Nats. Yuryd. Un-t imeni Yaroslava Mudroho, NDI prav. Zabezp. Innovats. Rozvytku Nats. Akad. prav. Nauk Ukrayiny, Nauk. B-ka. Kharkiv, 24-26*. Retrieved from: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/10858> [in Ukraine].
2. Rubtsov, S.S. (2016). Innovative technologies in the mechanism of ensuring transparency of judicial power. *Pravo ta innovatsiynе suspilstvo*, 1 (6), 107-112 [in Ukraine].
3. Shamrai, O.V. (2014). Electronic court in the Ukrainian judiciary: regulatory regulation and first practical achievements. *Universytet-ski naukovi zapysky*, 3, 174-184. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2014_3_26 [in Ukraine].
4. Repina, O.S. (2021). The use of innovative technologies by the judicial system in communication practice during the COVID-19 pandemic. *Pytannya borotby zi zlochynnistyuu*, 42, 84-91 [in Ukraine].
5. Barnazyuk, O.O. (2019). Concepts and features of electronic justice in Ukraine. *Administratyvne pravo i administratyvnyy protses, informatsiynе pravo*, 3, 15-20 [in Ukraine].
6. Innovative ideas and creative projects in the digital ecosystem: coll. add. 88th scientific student conference (2021, May 12-18). Kyiv, KNEU, 233-234 [in Ukraine].
7. On the judicial system and the status of judges: Law of Ukraine № 2461-X of 27.07.2022 (2022, October 31). *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR)*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> [in Ukraine].
8. Regarding the provision of judicial and other legal services to citizens using the latest technologies: Recommendation Rec (2001) 3 of the Central Committee of the Republic of Moldova to member states. Retrieved from: <https://griml.com/WecwA> [in Ukraine].
9. Kalarash, A. (2021). Electronic court: actual problems, ways to solve them and prospects for reform. *Sudovo-yurydychna hazeta*. Retrieved from: <https://griml.com/ff4bo> [in Ukraine].
10. On the Strategy for the Development of the Justice System and Constitutional Judiciary for 2021-2023: Decree of the President of Ukraine № 231/2021 (2022, June 11). President of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text> [in Ukraine].
11. Chernyshuk, P. (2020). Media openness of courts of Ukraine. Legal newspaper. Retrieved from: <https://yur-gazeta.com/golovna/72-sudiv-ukrayini-viddayut-perevagu-facebook.html> [in Ukraine].
12. Rybak V., & Boyarskyi N. (2019). Media openness of the courts of Ukraine: results of the all-Ukrainian survey of male and female employees of the courts of Ukraine. NGO "Vector of Human Rights", Representation of the Friedrich Ebert Foundation in Ukraine. Kyiv [in Ukraine].

Посилання на статтю:

Граціотова Г.О. Використання інноваційних технологій з метою підвищення ефективності функціонування судової системи України / Г.О. Граціотова, А.В. Степанова // *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. – 2022. – № 6 (64). – С. 25-32. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2022/No6/25.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.06.2022.3. DOI: 10.5281/zenodo.7620859.

Reference a Journal Article:

Hratsiotova H.O. The Use of Innovative Technologies in Order to Increase the Effectiveness of the Functioning of the Judicial System of Ukraine / H.O. Hratsiotova, A.V. Stepanova // *Economics: time realities. Scientific journal*. – 2022. – № 6 (64). – P. 25-32. – Retrieved from <https://economics.net.ua/files/archive/2022/No6/25.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.06.2022.3. DOI: 10.5281/zenodo.7620859.

